TRACTATIO ANATOMICA,

D E

MUSCULO,

I N

FUNDO UTERI

O B S E R V A T O,

A N T E H A C

A NEMINE DETECTO,

Cui, Accedit

Depulſionis ſecundinarum, Parturientium Feminarum, Inſtructio,

A U T H O R E

FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botanices Prof. Acad. Caeſar. Curioſ. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr.

Ex Belgico in Latinum traducta,

A

JOANNE CHRISTOPHORO BOHLIO, *BORUSSO.*

A M S T E L O D A M I,

Apud J A N S S O N I O-W A E S B E R G I O S.

A. N. C. CIↃ IↃCCXXVI.

Digitized by Google

Digitized by Google

V I R O,

I N

ANATOMICIS

P R I N C I P I,

I N

B O T A N I C I S

Perſpicaciſſimo, Experientiſſimo,

Tractatus hujus

A U T H O R I,

per orbem celebratiſſimo,

M A E C E N A T I,

multa mihi laude conſpicuo,

D. FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botan. Profeſſ. Celeberr. Academ. Caeſar. Curioſ. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr. conſumatiſſ.

Hoc obſervationum ſuarum in Latinum traductarum ſpecimen, in novum propenſi animi favorem, vitam Neſtoream, fata invidenda, & intemerata gaudia precatus, humillime

D: D:

JOANNES CHRISTOPHORUS BOHLIUS *BORUSSUS.*

Digitized by Google

LECTOR AMICE!

FREDERICO RUYSCHIO, *Viro* & meritis & honoribus ſpectatiſſimo, *Seni*, nonagenario proximo, vegeta ſemper ſenecta, *Venerabili*, de novo gratulare, eoque ardentioribus votis laetare, quod quo maiori annorum cumulo eum beatum ſentis, eo indefeſſiori cura & amore in tui ſalutem perfectionemve feratur, ut candelae inſtar, tibi inſerviendo, totus conſumatur. Haec eſt generoſarum virtutum magnanima illa indoles, quae ſpreta omni vitae brevis commoditate, patriam virtutum ſuarum ſplendore nobilitare, eruditioniſve ſuae radios per longe lateque patentem orbem literatum diffundere cupit, non vanae ambitionis vel lucri adfectu, ſed ſolo laudabili in publica commoda amore incitata, quo evidentiſſimo documento demonſtraret, qui omnes egregii exempli ſui ſectatores, cuperet, & parandam immortalis nominis gloriam, ſufficienti ratiocinio omnibus ſuaderet. Haec quoque *Ruyſchio noſtro*, cujus nomen meminiſſe ſat erit, mens haeſit, ut eruditione ſua non ſibi ſolum praeluceret, ſed terae poſteritati lucem appenderet, reipublicaeve ſalutem promoveret. Et certe, vota non fefellerunt, evaſit, quod evadere voluit, & promeruit omnium ſuffragio principes in Anatome partes Senex quidem, aſt ſemper laborioſiſſimus. Hinc tibi, *L. A.* incumbet, ut vitam Promotori ſalutis tuae a Summo Numine Neſtoream preceris, grates quoque referas DEO Moderatori ſapienti, quod novum tibi, novo hoc invento, novi amoris ſui argumentum praebuerit. Longum foret, ſi meritorum laudumve *Ruyſchianarum* contexendus mihi foret catalogus, cum tanti Nominis veneratio in animis omnium temporum & gratae poſteritatis memoria per ſecula vivet immortalis. Palam eſt, quantis Magnus ille Ruſſorum Imperator & Domitor, repetita vice, repetitis ſemper novis honorum documentis eum auxerit. Ingratus vero & ego forem, ſi propenſionem eius in me meave ſtudia, tacitus praeterirem; cum vero nil ſit quo adfectum erga *Virum Celeberr.* exprimere poſſim, traductione hac filo craſſo contexta, gratiſſimus compenſo, quod compenſare nequeo. Ceterum, obſervationes has de novo muſculo eo acceptiores tibi futuras *L. A.* confido, quo noverim certius, arduam hanc materiam & in DEI gloriam & in publica reipublicae incrementa vergere. Si vero me in genio ſtili Romani cespitaſſe, & traductione mea non omnia exacte explicaſſe dicis, mihi gratulor; ſi vero ultra crepidam carpis, meliora neſciens, an inſcitiam, an inſaniam tuam laudem, dubius ſum. Interim ut tamen aliquid dixiſſe videaris, gloriolam hanc tibi non invidebo, nec ſcommata malevolorum aegre feram, ſed tibi Poetae illud occinam:

Ego, cur acquirere aliquid poſſim,
Invideor, Vale!

Dab. Lugd. Batavorum
A. N. C. CIↃ IↃCCXXV.
Prid. Kal. Novembr.

TRACTATIO ANATOMICA.

Lector Amice!

NOva Tibi de novo profero, precibus tuis ſaepius fatigatus, ut Belgico idiomate legenda praeberem ſcripta mea, quae hactenus Latino ſermone fere prodiere, cum deficiente cognitione, nil tibi rerum mearum fructus acceſſerit.

Ne ergo petitis tuis amicis aeque ac juſtis ulterius deeſſem; hinc te brumali hoc tempore de uno alterove inſtruam, de omnibus ſuperfluum iudicans.

Quodſi innumerabilia illa benefacta, quibus omnipotens rerum Moderator, immeritum me a primis usque unguiculis onuſtum reddidit, & qui indigne ea compenſaverim, mecum reputo; admiratione totus corrumpor, in omnibus ſuſceptis laboribus DEI auxilium praedicans.

Sexaginta iam, & quod excurrit, anni praeterfluxere, cum inveſtigandae inſcrutabilis machinae Microcoſmi, id eſt, machinae humanae, tanto amore incumberem, tantoque ſucceſſu proſequerer, ut trium annorum ſpatio omnes me iam aliis profitentem audirent.

Inſtrumenta tum temporis uſitata, reique demonſtrandae accommodata, varii erant cultelli, forfices, catetheres, unci, cauteria actualia, ſanguinem coërcentia, ut & tubuli cuprei, quæ mihi multum inſerviiſſe, ut & adhuc inſerviunt, lubens profiteor.

Longo annorum decurſu his inſtrumentis uſus fui, donec *Vir Celeberrimus, amicus amantiſſimus, Dr. Regnerus de Graaf* prodiret, qui novo plane ſiphone invento utebatur, *in Tract. de Organ. Generat. inſervientibus*, delineato, quo inſtrumento vaſa ſanguifera ſpiritu, liquoreque varicolore iniiciebat, ut ſanguinis motum eo melius obſervaret, id quod, novum

Digitized by Google

adhuc exiſtens, multorum approbationem invenit, poſthac vero reiectum fuit, eo, quod materia infuſa continue praeterflueret.

Poſt hunc, fatis iam functus *Dr. Joannes Swammerdam* inclareſcebat, cui ſipho, priori abſimilis, ſequenti modo inſerviebat: loco ſpiritus liquorisve varicoloris materiam quandam calefactam in vaſa ſanguifera imprimebat, quæ, in iis ſpiſſata, eructationem inhibebat.

Hoc invento illud ſibi gratulari poterat; quod venas & arterias capillares, vel in ipſo vultu conſpicuas redderet; nova vero inventionis ſuae ſtructura hoc non ſolum efficiebat: myſterium propius ſcrutemur, vaſa enim capillaria diu iam, invento hoc nondum provulgato, viſa erant, unde & *vaſa capillaria* dicebantur, id eſt, vaſa ſubtiliſſima. Nova haec ars eo tempore detegebatur, quo Tractatus nunquam ſatis laudandos, *de Reſpiratione*, *de Apibus*, & *de Inſectis* publico exhibuiſſet.

Hic in Anatomicis pedem figebat, & mundana rejiciens, vitam piam & ſolitariam agebat, ut ex Operibus ejus videre licet, & quamvis multis precibus ſollicitaretur Anatomen proſequendi, a propoſito tamen ſuo ne latum unguem diſcedebat, donec DEO IUBENTE ad coeleſtia tranſiret.

Quamnam igitur materiam, *Vir piae memoriae*, in infuſione vaſculorum adhibuerit, notum mihi non eſt, nec mihi quicquam dixerat: Ego interim, DEO providente, materiam inventam, & feliciter ſucceſſam, mihi gratulor, ita ut non ſolum infundam, ut ſupra dictum fuit, vaſa capillaria, ſed & ea ſubtilitate praeparem, ut texturae araneae ſimilia appareant.

Hic errores detegebantur, quos in Operibus *ſummi* illius *Malpighii* legere potes, qui, vaſorum extremitates in machina humana videri non poſſe, autumabat: quod inſuper diu deſiderabatur. Nunc eas videre, & extrema eorum tangere licet; nunc quoque in quo ceſpitaverint alii, obſervamus, cuius cognitionis ſufficientis Anatome cadaverum, per tot retro luſtra diſſectorum, certiores nos reddere haud poterat.

Haec non ſunt verba Thraſonica, ſed abſoluta veritas, imo beneficium Creatoris ſapientis maximum, quod populo ſuo revelavit!

Hisce

Digitized by Google

Hiſce adductis mortuum cadaver quaſi reſuſcito, id eſt, ita omnibus apparet, ac ſi in ſtatum naturalem transmigraverit, illudque a me non vanam iactantiam putes!

Milleni hominum ſemper viderunt, & admirationis vocula, *Obſtupeo!* attoniti haeſerunt. Obiectis meis nil niſi animam deeſſe comperies, membra moveri poſſunt, cuticula, carnoſa ſubſtantia, pinguedo una cum inteſtinis naturalia apparent, & nitore ſuo, ac in vivo ſubjecto, corruſcantia.

Ah! magnum de *Domino DEO noſtro*, beneficium! tamdiu in tenebris palpitaſſe, & iam praeſenti magno lumine affulgi! *Surſum corda!* grates perſolvite cuncti!

INSTRUCTIO

Detectae huius Artis.

Multi praeterlapſi ſunt anni, cum ad hominem morti proximum inviſerem. *Nitorem faciei*, quavis hora debiliorem obſervabam; cogitabam ſtatim, num non inteſtina huius, aliaeve partes, naturali ſua facie privarentur? Dictum! Factum! opera adhibita res ita ſe habebat; hae enim admodum exiguae molleculae, poſt ſui deſtructionem collapſae, oculorum noſtrorum aciem ſupterfugiunt; arte vero mea praeparatae, vivae & ſuaves apparent, ac ſi nobiſcum ita loqui vellent: Diu de nobis absque rei veritate diſputatum fuit, iam externam & internam, ſuperiorem inferioremve fabricam contemplemini, loquimini ſtructuram & modum, quomodo nocte dieve conſervationis veſtrae ergo mandata officia ſtabili obſequio exſequamur.

Quum igitur cadavera mea in ſtatu ceu perfecte viventis conſerventur, vultu in genis nullis rugis obducto, ſed naturali ſuo nitore rutilanti, hinc obiiceret quis: Nonne fuco ſuperducta ſunt objecta? R. Non faciem ſolum, ſed annexam quoque omnium externarum & internarum partium fabricam, ac in vivo ſubjecto florido, obſervare licebit: quaeſo, num omnia haec fuco ſuperducere vales? Porro; ex his coniicere poteris, operi hocce meo adverſarios multos inſultaſſe, quaerulantes, contradicentes, ſcommata eructantes, multasve cenſuras iniquas divulgantes.

Digitized by Google

Scripſerat mihi Profeſſor quidam, petens, ab ulterioribus novitatibus publico committendis deſiſterem, & his aſſentirer, quae antiquitus immobilis & abſolutae veritatis nota donata fuere; imo expertus, intentum ſcopum non obtinuiſſe, ut mentem & principia mutarem, reiterabat literas ſuas, labores meos *contra Profeſſoris dignitatem* eſſe ſomnians. Reſpondebam: VENI! ET VIDE! non venit, ſed ad coeleſte domicilium migrabat.

Expendenti mihi omnia ſingularia arcana, quae *Numen Divinum*, me interprete, orbi patefacere voluit, non ſunt miranda bella illa inteſtina, repetitis vicibus adverſus me enata, ut, fervore exaeſtuanti ſcripta mea legentes, mecum congreſſi fuerint, & vel haec libris ſuis indi curaverint: Oculos mihi ex orbitis meis eruendos prius mallem, quam *hypotheſibus Ruyſchianis* calculum adderem, donec tandem poſt quatuor vel quinque ſeptimanas, literis ad me datis, arma iniuſta deponerent, prava illa iudicia excuſantes, ſeque iam ab aliis de demonſtrata rei veritate victos & vinctos eſſe, indicantes.

Et ſane res non parvi momenti erat, publice adſerere, corticem cerebri nullis glandulis conſtare, ſed eſſe ſyſtema mollium vaſculorum: Nemo hoc unquam audiverat nec legerat, mollem illam materiam, amylo albo cocto ſimilem, ſolis dici poſſe vaſis conſtare.

Error faltem erat ex incredulitate proveniens; alii contra, ex odio & invidia iudicia ferentes, hanc veritati meae cenſuram anilem ore & ſcriptis tribuebant; *Ruyſchius* dicit nullas glandulas in corpore humano inveniri. En! nugas! figmenta! Ulterius, *Ruyſchius deſtruit arte ſua glandulas.* Haec & ſimilia iniqua ſunt malevolorum iudicia!

Quid? quod obloquuntur etiam, particulas arte mea in aliam ſubſtantiam & preaternaturalem ſtatum redigi; nec hoc veritati convenit. Hae pluresve objectiones hoc a me reſponſi habent: VENITE! ET VIDETE! Adverſarios vero omnes brevi fere temporis intervallo invicem fatis functos eſſe, mihi prae ceteris mirum videtur. Vah! requies diſſidiorum maxima!

Haud ita pridem Tractatum quendam legens, errores non exiguos reperi. Auctor, artis meae mentionem iniiciens, non *Ruyſchium*, ſed *Swammerdamium*, inventorem defendebat.

Fabulae

Digitized by Google

Fabulae hae ſunt, cum nullum unquam cadaver, ad vivum praeparatum, demonſtrarit.

Tectum hoc per ſecula arcanum Numini Divino me auctore orbi communicandum placuit, cuius etiam ſoli gloriae non ſine grata mente refero.

Non facile memoria excidet opera illa arti meae impenſa; iam inventa, plura ſeſe mihi miracula in corpore humano indies offerunt, de quibus chariſſimus amicus, *Swammerdam*, nil dixerat. Nulla dies abiit, qua non mutua amicitia conjunctisſimi collocuti ſumus, aſt nec mihi, nec ulli quicquam de hoc retuliſſe, libere fateor.

Inaudita heac, primo mihi demonſtranti, incantationes omnibus fuiſſe, & in nonnullis oris nullam plane approbationem inveniſſe, dolebam, quae vero turbae ſopitae iacent.

O! quam parum ſine artis meae inventione de vaſis ſanguiferis notum erat; adferebant, arterias ſanguinem in omnes corporis noſtri partes in ſuſtentationem influere, quem venae regerentes rurſum peterent, & continuo illo circulari motu cordi inſinuarent: dicebant, venas ſimplici, arterias contra duplici tunica involvi, id quod in tantum verum cenſeo. Tertio, venas valvulis, arterias nullis conſtare, quod falſo adſeritur, cum etiam in arteriis, circa cor reptantibus, obſervatæ fuerint.

His paucis coeci illi Magiſtri viam nobis indicaſſe, gloriabantur: Quanta ergo luce nunc nos innumeris his *Creatoris* benefactis colluſtratos eſſe, ſentimus; quod tibi, L. A. dilucidius explanaturus ſum.

Primo: Quamvis anteceſſores noſtri in perſcrutanda vaſorum ſanguiferorum fabrica (pro quo grates promeruere,) vel Herculeos ſuſtinuerint labores, fines tamen eorum detegere haud valuerunt, cui vero multum ſubeſt. Hos ego per infuſionem obſervabam, ut nunc plurimos, ſubtilitate tomenti & telae araneae inſtar, evaneſcere videas: alios e contrario in *Pulpam*, in nonnullis partibus *Vaſculoſam* permiſceri, demonſtro. Antiqua lex obtinet: *Praeſentemque refert quaelibet herba Deum.* Nonne hanc extremitatibus vaſorum ſanguiferorum iure applicare potero, telam araneae ſubtilitate mire exili ſupergredientibus? Quae tota nocte dieve, nullo otio intermiſſo, occupata ſint neceſſe eſt, ad conficienda, ſecernendaque ea,

quorum officio a *DEO* deſtinata ſunt? Imo, ſemper. Miniſtri enim & emiſſarii ſunt humorum, ex chylo-ſeroſitate provenientium.

Obiicerent: quî concludamus, ſubtiles has vaſorum extremitates continuum motum exercere? R. Lectum dormiendi cauſa petentes, vas aliquod ad eliminandam urinam quaerimus: Evigilati, vaſe rurſum prehenſo, corpus onere ſuo liberamus: ſemper ſecretionem ope exilium renum vaſculorum fieri, certum eſt: per conſequens ſanguis, vigilantibus aut dormientibus nobis, motum non ſiſtat, abſolutae neceſſitatis erit, alias fatalis homini hora imminebit. Eadem quoque muſculorum & fibrarum motricium eſt ratio, in ventriculo, inteſtinis continuo motu laborioſiſſimorum, cuius ſummus ille & Celeberr. *Hecquet*, Med. Dr. & laudabilis Societ. Pariſ. membrum digniſſimum, in eleganti Tract. *de Trituratione cibi in ſtomacho*, certiores nos reddidit, illudque locum ſibi in inteſtinis vindicat.

Adde, motum reſpirationis, vigilantibus vel dormientibus nobis, perpetuum eſſe, cui exſequendæ muſculi, pulmones una cum corde continuo ſuo motu reſpondent: hinc, cum perpetuum circulum deſcribant, vaſa illa ſanguifera & lymphatica motum nec poſſunt, nec debent inhibere, alias actum eſt de vita.

Nova hac allegata obſervatione demonſtro quoque, de quo per tot luſtra altum fuit ſilentium, ramificationes magnorum vaſorum ſanguiferorum (ſcilicet, *Arteriae magnae*, *Venae cavae*, *Venae portae*, vel *portarum*, tam in ſubſtantia quam uſu ſuo penitus eſſe diſſimiles. Res, me iudice, ſummae utilitatis, qua plurimi errores oſtenduntur.

In Operibus meis nonnullos iam ramos delineatos reperies; ne vero hoc ſolum de vaſis noſtris ſanguiferis praedicari, ſcias, accedit &, quod vaſa ſuccoſa pyrorum aliorumve fructuum, quae totam eorum ſubſtantiam fere conſtituunt, à ſe invicem diſcrepent, de quo ſuo tempore, *D. V. in Dec. Adverſ.* IV. fuſius.

Des mihi hunc in finem partem quamcunque hepatis, cuius vaſa ſanguifera materia ceracea rubra impleta ſunt; demonſtraturus ſum, hanc, per *Venam portae*, illam, per *Venam cavam*, aliam partem, *per arterias* infuſam eſſe. Nonne

ne ergo adſerendum, & pro vero accipiendum erit, unicuique in confectione exſequenda peculiare quid a DEO deſtinatum eſſe? Et unica ſapienti providentia eius?

Supra memoratus *Dr. de Graaf*, incomparabilem *Pancreatis* delineationem in Tract. ſuo *de Partibus Generat.* exhibuit; nil vero ſingulare de vaſis ſanguiferis tractavit.

Tum temporis iam cum plurimis aevi praeſentis Doctoribus, *Secretio! Secretio!* clamabant. Quæſo, quid eſt Secretio? ſine antegreſſa confectione per vaſa, emiſſariis & miniſtris nempe, *mediante chylo-ſeroſitate ſanguinis*, per quam ſeroſam ſanguinis materiam, in arteriis contentam, intelligo; cum vero nil hujus in venis obſervetur, *ſanguis* hinc inde *ſeroſus* dicitur, dudum iam ita definitus, vel *ſeroſitas ſanguinis*, quoniam a principe ſucco nutritio & chylo orbatus eſt.

Movent hic; modum ſecretionis dicerem? R. Hoc ultra ſphaeram hominis, ſapientiae divinae ſoli relictum eſt; & ultra ſapere nolle, ac DEO placet, eſt *eruditum neſcire*.

Hic pedem figerem, & ſatis ſuperflua me retuliſſe, putarem. Aſt, neutiquam! Artis etiam erit, cadavera haec, ceu viva apparentia, non per diem unam alteramve, ſeptimanam, menſes, ſed per multos annorum decurſus, ſine ulla nitoris faciei mutatione, aſſervare poſſe, ut vivum, hilarem, ſanum te ſemper conſpicere hominem, reſpondere poſſis, uti ſupra me dixiſſe memini.

Nonne Tibi, L. A. magnum hoc videtur? Verum dixi, & adhuc repeto: VENITE! ET VIDETE!

Magnus ille Ruſſorum Imperator, iam in coelis triumphos canens, habuit Obiectorum horum prototypa, & adhuc aſſervantur, quae praeterlapſis viginti, triginta, & quod excurrit, annis, mortua fuere. Rurſum monenda quaedam Tibi ſunt, *L. A.* ſcilicet: Obiecta nova, per quinque vel ſex annos in nova mea collectione aſſervata, cui me de novo per VIII. annos totum mancipavi, non ſine praeſtita Filii mei opera, praeparata eſſe.

Perſuadeo mihi, corporibus, quae Ruſſorum Imperator a me accepit, magnam, in perpetuam aſſervationem, impendi curam; cum tantis me honorum documentis cumulare dignatus fuerit, ut in Anatome corporis humani eiusque partium

tium ſe a me Doctore clementiſſime inſtrui voluerit, & ita profeciſſe mihi quam maxime gratuler, ut omnium ſuffragio, ſingulari eloquentiæ flumine de his ita diſſerere potuerit, ut Profeſſoris diſertiſſimi facundiam longe ſuperaret.

Ut unicuique ſatisfacerem, neceſſarium, ut monui, erat, partes has conſervare, ut quavis oblata occaſione dicere poſſem: VENITE! ET VIDETE! illudque antehac inauditum erat. Acutiſſimi ſemper Anatomici partes Profeſſor *van Horne* promerebat; omne vero, quod praeparaverat, ſolo brachio humano includebatur, quod, muſculis ſumma accuratione ab invicem ſeparatis, in ſale aſſervabat. Unico hoc excepto, nullum Obiectum oſtendebat. Et hoc tempeſtate ſerena ſerenum videbatur, humectante vero, perpetuo ſale defluente.

Duos & ſexaginta per annos praeparationi & aſſervationi totus vacavi, & me Dr. *Swammerdam* inſequebatur, in praeparandis peculiaribus corporis humani partibus inclutiſſimus, & hoc aevo, res ita nota, ac prius ignota fuit, evaſit: ea tamen differentia, ut praeparatio & conſervatio, omnibus huic ſe applicantibus, pari quidem modo, aſt impari utilitate innotuerit.

Regn. de Graaf, perſpicaciſſimus Anatomes rationalis Profeſſor, literis una vice praeparationem a me exigebat. (*Ad illud enim*, ſcribebat, *felici ſidere natus es*)

Hoſpites nunc ad me inviſentes, & praeparata mea, tanto ſplendore gazophylaceo meo impoſita, videntes, ceu viva omnia admirantur, dicentes ſaepius, quorſum illud? R. Quorſum magnifica illa defunctorum monumenta, quorum deliciis vermes foetidiſſimi, non invitati ad prandium, tanto appetitu delectantur? Quorſum integumenta illa artificioſiſſimi & pretioſiſſimi operis? Ego Obiecta mea hunc in finem externo illo ſplendore conſpicua reddo, ne hominibus, a natura pro mortuis, eorumque diſſectis partibus, terrore oppreſſis, terrorem nimium incuterem. Secundo, ad denotandum honorem & praeſtantiam animae, in hoc non inamoeno hoſpitio habitatam; Hinc, ſplendorem hunc neminem mihi vitio verſurum fore, ſpero.

Propius rem accedamus. In *Dec. III. Adverſ.* in ſpecie inſolitum quid annotaram, quod in gratiam obſtetricum, praeſentibus

tibus Inſpectoribus *Colleg. Medici*, ad tempus profeſſus ſum, abſentibus nimirum his nil illis demonſtratur.

In his lectionibus meis me dixiſſe fabulantur, placentam, poſt foetum editum, non eſſe expellendam, ſed ordinarium depulſioni tempus eſſe concedendum, donec a natura ipſa expellatur. Num mentem meam male intellexerint, vel male interpretati ſint, non urgeo; Dominos Inſpectores iudicia haec deteſtaturos, nec figmentis his adſenſuros, certo ſcio. Illud tum temporis tantum intendebam, placentae uterinae, utero firmius applicatae, nullisque conſuetis lenibus mediis flexili, conſultius eſſe, ordinarium ante ad depulſionem tempus largiri, quam nimis feſtinantibus & periculoſis remediis eam expellere velle, de quo iam fuſius. Quod praeterea, in lectionibus modo propoſitis, tanquam extraordinarium quid, demonſtrabam, erat inauditus ille & nunquam obſervatus, haud ita pridem a me DEI auxilio, in fundo uteri defunctae cuiusdam puerperae detectus muſculus, cuius iconem, in *Decad. Adverſ. III.* praeter votum meum parum accurate dilineatum, in Tractatione hac accuratiorem exhibendum iudicavi.

Eſt *Muſculus orbicularis*, id eſt, *muſculus* ex fibris circularibus conſtans, quarum ſubſtantia fere admodum craſſa videtur, ad praeſtanda obſequia a DEO demandatus, ſcilicet ad depulſionem placentae, ſecundinarum foetus.

Muſculus hic nonniſi in puerpera mortua, prolem iam enixa, invenitur; & haec cauſa ſane eſt, quae per tot retro luſtra ſepulta & ignota manſit; eo quod cadaver in hoc ſtatu, mortuo nempe, longe difficilius ſecari, nec Obiectum hoc, ſubtilitate debita, praeparari queat, quo deinceps dicere valeamus: VENITE! ET VIDETE! alias nobis nulla fides!

Nova haec obſervatio longe lateque iam perſonuit, ut multi exteri me conſulerint, & iam *Muſculi Ruyſchiani*, eadem ratione, ac *Muſculi Pyramidales* ab inventore ſuo *Muſculi Fallopiani* dicti fuerunt, nomen indiderint.

Quum itaque placenta haec, muſculo huic appoſita haeret, quod plerumque ſecundum naturae curſum evenit; tum placenta, (princeps ſecundinarum) mature & ſine mole per muſculum hunc depellatur: aſt, quando loco perverſo lateri eius annititur, ut muſculum in auxilium vocare nequeat, id eſt, ſi

Digitized by Google

extra ſphaeram activitatis, ſita eſt, tum placenta tanta violentia crebro adhaeret, ut non niſi vi extrahi poſſit: & hinc illae lachrimae! tumor abdominis & immodici in eo cruciatus, febres perpetuae, aphthae, dyſenteria, retentio ita dictorum lochiorum, &c. quae ſymtomata, vel repente, vel poſt dies aliquot, ipſa fatalis hora ſubſequitur.

Tum cauſam ſubitaneae mortis anxie nobis inquirentibus, reſpondebunt: contra vim mortis, non eſt medicamen in hortis! vera quidem regula; verum enim vero nonne aliquando media vel male neglecta, vel peſſime in noſtri ſalutem adhibita fuere? Nonne conſultius fuiſſet, placentam firmiter adhaerentem, nec commode flexilem, ita, ut tum temporis non niſi lethali vi extracta fuerit, nonne, inquam, conſultius fuiſſet, ut eam ad tempus adhuc reliquiſſemus? me iudice, puto quod ſic! De hoc igitur ex profeſſo.

Obiiceret forte quis, nonne plures rationes, praeter explicatas, pro placentae conſtrictione, militare poterunt? R. Poterunt. Dudum iam in operibus meis publico exhibui, placentam uterinam duplici integumento, cuius utraque ſuperficies includitur, involvi. Integumentum ergo, quo utero iungitur, & quod a Chorio productum eſt, aliquando in naturam Tartari vel in duritiem lapideam albam degenerans, hoc efficit, ut ſuperficies uteri modo dicta, in eandem cum Chorio naturam transformata, alternatim arcte unita haereat.

Verum poſſibilitatem, quomodo nempe interna uteri ſuperficies admodum molli in hoc ſtatu praedita eſſe poſſit ſenſibilitate, evitata licet omni moleſtia, uterus inverſus, ex puerpera miſere agitata exciſus, evincit, ubi particula quaedam, per ſecundinarum depulſionem tanquam eradicata, & corroſa compages apparet. Et haec inopinatorum horum adfectuum mortisque imminentis cauſa princeps fuit.

Ultimo, cauſa etiam pro adhaeſione placentae haec venditari poterit, quando funiculus umbilicalis in medio placentae uterinae formatus, non vero ad larera poſitus eſt; quod experimentum illuſtrabit; ſumas partem corii ſphaericam madefactam, magnitudine imperiali proportionatam, huic in medio filum appendas, & contra lapidem, in plateis ſitum, magna vi comprimas, videbis, quod lapidem facile eruat; ſi vero experimentum cum

Digitized by Google

cum filo, lateri alterutri corii appenſo, inſtitueris, lapidem aegre fundamentum, cui innititur, deſerturum.

Inſequuntur multae difficultates decidendae. Ecce! hoc opus! hic labor! Viro mihi grandaeva ſenecta vexato, quibus inſimul ſententias adverſus rem propoſitam aniles removere placet.

Primo, *L. A.* difficultates quaſdam tibi proponere, & ſecundinas concernentia, in Tractatu hec enarrare lubet, quae aeque in his, ac in exteris oris *tanquam in concuſſum* habita fuêre, ſcilicet, ſecundinas foetum editum eodem puncto, non interrupto ordine, inſequi debere. Quaeſo, num opus hoc tam arduae & immobilis neceſſitatis eſſe arbitraris ut ante ſurgere nolint, quam ſecundinas ſimul extractas oſtentare poſſint, ſed, his ſi rurſus me contradicentem audiunt ſenem? me omnes inſultaturos eſſe, ſcias! Nonne ad exemplum *Pauli* obloquerentur? Nonne adverſarii mei me inſanire, clamabunt? Verum, obganniant tandem quid velint, conſtantia & perſeverantia in defungendo rite officio palmam omnibus praeripiet. Egone, cuius humeris hicce labor impoſitus eſt, anxius ſecreta illa vitam ſalutemve noſtram promoventia, celarem?

Abſit, facinus infandum! DEUS ſumme bonus haec ad conſervationem miſerarum, per me orbi communicare voluit, fiat ergo voluntas eius, & repetita vice repeto, dicant, quid velint! DEUS nemini, in fiducia cordis coram eo ambulanti, & ad ultimum uſque halitum perfectionem proximi ſui promoventi, gratiam ſuam denegabit.

O triſtibus illis adfectibus, praeterlapſo L. annorum curſu, multis interfui, & hilares, vegetas, nullo unquam morbo oppreſſas, labores ſuperatas, onere ſuo liberatas feminas praeter ſpem & exſpectationem mortem ſubiiſſe vidi, nulla alia ratione, quam ex defectu verae cognitionis, genuini ad depellendam placentam uterinam inſerviendi modi, quam nondum laxatam non niſi imminente vitae periculo extrahendam conſueverunt, & dicenti mihi, velim, applicatam adhuc patia-

Digitized by Google

mini; ſat cito! ſi ſat bene! lecto, ut requieſcat, reponatis; mihi quidem hoc reſponſi dederunt: Quid? num ſecundinae remanere debent? Ita, ſeculo barbarae ignorantiæ homines, verae cognitionis lumine privati, multis, proh dolor! vitae filum abrumpebant, & quamvis, rariſſimo exemplo, quoſdam ex mortis faucibus ereptos videmus, quaerelas inſuper de obſtetricibus, peſſime artes ſuas excolentibus, motas, indies audimus. Quantas hinc inde *DEO* omnipotenti, in lucem nos redacto, grates referemus.

Secundo; Introducendae novae, inſolitae, nunquam deſcriptae methodo longe difficulter calculum addere volebant, diverſum plane in puerperis adiuvandis, modum antiquum ubivis invaluiſſe ſummo rigore urgentes. Illico repudiarent me, muneri obſtetricio incumbentem, quando placentam, non ſimul poſt partum eductam, oſtentarem, & extemplo magis peritae obſtetricis ſuae opem implorarent: tum, hoc rerum ſtatu, verendum erit, ne incenſa obſtetrix nimis imprudenti & coeco impetu ageret: nam dummodo ſe placentam uterinam, licet plurimum per fruſta eradicatam, (cujus non ſemper certiores nos praedicare poſſumus) eduxiſſe, iactare poſſit, ſymptomata explicata, imo mors immineat, nec ne, culpam in nullum redundare gloriabitur, quid? quod ſi tum eam praecipitantis imprudentiae & criminis ream damnaveris, illibatas ſe extraxiſſe ſecundinas, & contra vim mortis non eſſe medicamen in hortis, lepida reſponſione ſeſe defendet. Ita cauſam ſuam optime defendiſſe perſuaſiſſimae erant; & ita cauſa quoque haec per tot luſtra infallibilis oraculi titulum promeruit. Rem proh dolor! mirandam! deplorandam!

Obſervatio ergo detecti novi muſculi, ad depulſionem placentae deſtinati, cautius mercari docebit; id eſt, quod ſi placenta nimis adſtricta, nullis lenibus remediis veniat, puerpera, defatigata puerperio, reponatur, donec vires amiſſas recuperaverit. Haec *curatio* dicitur *per exſpectationem*. Dein clyſma leniens & parum ſtimulans, (ſi neceſſarium iudicatur) aliud emolliens & diſcutiens applicetur, cui etiam cordialia inſerviunt. Verum media haec negligunt, putantes; ante placentae expulſionem non eſſe ſurgendum, cum corpus dein reiterata vice ſeſe contrahere inciperet.

Quod;

Digitized by Google

Quod de partibus ſeſe contrahentibus allegarunt, illud non in inſtanti, ac quidem fabulantur, ſed poſt dies demum aliquot fieri, notum eſt: Poſito, partes contrahi, placentae uterinae corpore in parturiente adhuc remanente; longe difficiliorem tamen adfectum ſibi imaginantur, haud quaquam tam periculoſum, ut mors inde cauſetur; aliquando non verentur, rei difficultatem puerperae indicare, aut puerpera, per relationes illas in aures praeſentium factas, periculi aliquid ſubeſſe ominatur, & ita, ſumma praecordiorum anxietate ſe ipſam crucians, animi deliquium patitur, multisve malis repente ingraveſcentibus portam longe patentem aperit. Conſultius hinc erit, parturientem lecto, ut quieſcat, reponere, donec placenta remanſa demoliatur & matureſcat, puerperae confortantibus remediis erit ſuccurrendum; tandemque, poſt novos conatus ſucceſſivos placenta illibata expellitur. *Exp. Doctori van Bronckhorſt* in recenti haerebit memoria, ſe caſum aequalem in certa quadam foemina illuſtri, eodem adfectu macerata, obſervaſſe; placentae conſtrictio eadem, ac in priori caſu, erat, quae ſagaciſſima & ſolerti obſtetricis manu, omni licet lenitate agitata, non erat ſeparanda. Illud obſtetrix indicebat: O! ſi omnes veſtigia huius in adiuvandis parturientibus premerent, quae non inde mala evitarentur! quae non inde ſalus in publicum redundaret! Me quoque adiutorem vocaverant, nil ergo temporis conſumpſimus ambo, ſed ut lecto reponeretur, feſtinavimus. O! qui leniter & iuſte ſine ulla mole placentam, poſt breve horarum ſpatium, a natura per matricem, uno impetu expulſam, nobis gratulabamur.

Notandum: Placentam hanc inſolita licet unione utero applicatam, poſt breve horarum intervallum, nihilo ſecius tanta mollitie avulſam fuiſſe, ut uno impetu per uterum eiacularetur.

Haec non inde eo refero, ac ſi plura mihi exempla ad demonſtrandam rei veritatem deficerent; longum foret, ſi mihi omnia enumeranda ſumerem; quibus tamen tempus inutiliter tererem.

Ut brevis ſim, ſcias L. B. nullam puerperam ex adſtricta & remanſa ſecundinarum mole, tempore plus quam L. annorum, quo mihi Profeſſoris in arte obſtetricia ſparta, ante me nemini oblata, humaniſſime demandata fuit, obiiſſe, niſi

placentam uterinam nimis atroci niſu per fruſta eradicare voluerint.

Familiare mihi etiam fuit, eandem per dies, ſeptimanas, quid? quod menſes in utero retentam, & tamen feliciter expulſam fuiſſe, *id quod notandum.*

Quae ergo imprudentia, quae obſtinatio & quodnam praeiudicium animos iudiciave veſtra corrupit, ut feſtinanti praecipitantia eam avellere, nec tamen abſque imminente vitae periculo ſeparandam, intendatis: O! inſaniam! quî praeiudicia haec in mentibus veſtris enata ſunt? quî, quaeſo, tantas radices egerunt? Eſt certe nodus hic Gordius, quem non ſine admiratione rumperere valeo.

Ex ſupra abundanti hoc adhuc referre placet: Adferunt, retentae placentae molem in purulentam redigi materiem, quae uterum inficeret, & foetorem inficientem exhalaret, &c. R. Dici quidem, aſt a me nunquam obſervatum nec demonſtratum fuit! imo veritati contrariatur: impoſſibile enim, unicum pro probanda theſi adferri poſſe exemplum.

Verumne videbitur, quod de putrefactione partium adduxere, cum ne unica mihi, de hac, obſervatio unquam abvenerit, etſi per duos ſupra ſexaginta annos in ſecandis & obducendis diverſis cadaverum foemininorum generibus omnem operam impenderim? Cum igitur infantes ante annum iam mortui, ſine ulla putredine in utero materno retineantur; multo magis ſecundinae pluraque alia, cum notum ſit, placentam partem foetus, non vero uteri exiſtere.

Hanc obſervationem (DEO *volente) in Dec. IV.* me in ſcenam producturum ſpondeo. Idem etiam in vitulo me obſervaſſe, ſcias, qui ſemianni ſpatio mortuus in utero vaccae ſine ulla corruptione, aſt tamen nimis flaccidus & languidus, detentus erat; (par eſt ratio cum infantibus, per menſes in matrice occulte latentibus,) vitulum ſectioni ſubieceram, & vaſis ſanguiferis repletis, partes adhuc ceu vivas praeparavi, ejusque cerebrum, (materia ſubtiliſſima) ſummo ſe ſplendore *in Curis meis poſterioribus* exhibet: Semper vacca erat obeſa & vegeta, quam in horto civitatis huius medico mactatam, hortulanus, *Cornelius Vos*, cum tota ſua familia in bona charitate conſumpſit. Ex his colligere datur, his ſimilibusque fabu-

Digitized by Google

fabulis, quae ex praeconcepta hypotheſi veritatis ſpeciem nactae ſunt, & adhuc antiquum obtinent, fidem non eſſe habendam.

Diu iam pro cathedra obſtetricibus inculcavi, placentam annexam violenta manu non eſſe divellendam, verum praeſtare, (ſi nullis mediis lenientibus flecteretur) ut ad tempus annexam patiamur, nec ultro feſtinemus: monita vero mea repudiarunt, & manibus pedibusque reſiſtebant, contra dignitatem earum fore putantes. O allacinatio!

Poſt detectionem ergo modo deſcripti muſculi, & deplorandi illius adfectus, quem in puerpera, infimae plebis femina, obſervaveram, cuius placenta, inter depulſionem firmius adhaerens, violenter, non niſi laeſa interna ſenſibili uteri ſuperficie (ut mihi videtur) expulſa fuit: non amplius morabor, ſed obſervationes meas maiori animi conſtantia in uſus ſequioris ſexus proponam, qui mihi multa debet, debet autem plurima, & habet iam, quare tacere, nec figmentis his impoſterum evulgatis conſentire poterit.

Puerpera haec in ſuo puerperio mortem oppetebat, id quod in plebe praeſertim me ſaepius expertum fuiſſe, doleo; verum, quomodo uterus eius conſtitutus eſſet, mihi notum eſſe non poterat; donec poſt preces reiteratas corpus ſecandum, & *mediantibus illis* uterum domi inquirendum extradebant. Res ſane non parvi momenti! domi ſumere, eum condire, & quacunque occaſione exclamare poſſe: VENITE! ET VIDETE! hunc ego arte mea ceu vivum praeparavi, ut neſcires, num hodie, num diu iam praeparatus fuerit.

Judices, velim, L. B. quam aegre nobis puerperam, cultro Anatomico examinandam, eiusdemve partes domi inquirendas, concedant! uti in praecedentibus me dixiſſe memini, ſine quo tamen, obſervatio haec utilis aeque ac ſalutaris, ſalutem imbecillioris promovens, ſopita manſiſſet: conſequenter, quae non inde lux cognitioni huic accederet, ſi exemplum hoc ſequerentur omnes, in quorum libertate poſitum, ut mortua cadavera ſectionibus anatomicis, quibus nil mali, ſed multum ſalutis ineſt, ſubiicere poſſent, de quo inſigni uſu rariores Obſervationes in Operibus meis deſcriptae, ut & errores in iis refutati, quae per tot ſecula generali con-

ſenſu

Digitized by Google

ſenſu recepti fuerunt, multo clariori documento teſtantur.

Sperandum ergo, quod poſthac pleniori menſura verae cognitionis cumulus nobis accedat.

Non vulgarem adhuc obſervationem, apprime modo dicta explicantem proferam. Nunquam a ruricolis & veterinariis audimus, quod ex retentis ſecundinis vitulinis mortem vaccae augurentur, non obſtanti numeroſa XL. L. imo LX. placentarum mole, qua ſecundinae circumductae ſunt, quarum nonnullae, magnitudine fere aequali, aliae in totum placentae corporis humani proportionatae obſervantur, cujus rei prototypa in nova Collect. videnda praebeo.

Qui vero evenit, ut tanta placentarum moles in ſecundinis animalium, in feminis autem unica tantum reperiatur? Quae ergo nos neceſſitas movet, ut in unicam hanc ad depulſionem ſeſe diſponentem, tam anxie inquiramus, ut vi expellere velimus, cum tamen (ut ſupra dictum) ſagaci ſolertia ſeparanda ſit. Monui quoque in antecedentibus, quando accidit, placentam uterinam totam remanſiſſe, quod adfectui huic longe graviores difficultates, ex ſubſecutura ejus putredine oriundas, imminere ſibi imaginentur, nempe, quod uterum inficeret mortemque cauſaretur. Dubium proponerent, num per dies, ſeptimanas & menſes remanſae, metamorphoſin paterentur? R. Patiuntur, & in aliam naturam transformatae, vel in *Hydatides*, id eſt bullulas aquarias, vel in maſſam ex fecali compreſſam ſimiles, tranſeunt.

Hae veſiculae aquariae numero incredibiles deprehenduntur; initio admodum exiguae, tum magnitudinem partis ſuperioris aciculae adaugent, dein in ſeminis cannabis, rurſus in piſorum, unionum, denique in eum excreſcunt numerum, ut amphora vix ac ne vix quidem capi poſſint.

Hunc adfectum hydropen placentae uterinae voco, cuius intra XIV. dierum ſpatium bis certior factus ſum, & nullo cruciatu miſeras opprimi, ſed feliciter poſthac ea liberari, comperi.

Obiectum hoc, plus quam una vice collectum, indies demonſtrandum, aſſervo.

E contrario, quando formam maſſae ex fecali compreſſae ſimilem adeptae ſunt, hoc aevo pro molis volantibus habentur,

Digitized by Google

tur, cuius denominationes aeque ac relationes ſuperſtitioni ſuperſtructa ſunt, prolixiori dilucidatione parum indigentes.

Dixi igitur, prole enixo, ſecundinas iuſta lenique opera, nulla plane vi eſſe expellendas. Quodſi placenta ſeparata eſt, nullo conatu opus erit, ſed ſponte expellitur; ſi non, funem umbilicalem ſine ulla attractione agitamus; miſerae conſulimus; ut leni conatu & reniſu ſucceſſivo eam deprimere, nervos intendat; ſi nondum recedit, puerperam pedibus ſuis erectam ſiſtimus; reniſum ſine ullo tremore & conſervatione mentis, ſubſequuturum fore, confidimus; abdomen oleo Camomillae, vel unguento quod de Althaea conficitur, obvolvimus; clyſma emolliens ſubſtituimus; remedia ad mitigandos dolores praeſcribimus; nullo triſti adſpectu mali cuiuſdam indicia indicamus; linteis calefactis abdomini adhibemus.

Me dicturum fore, hariolaris, *L. A.* funem umbilicalem una manu arcte eſſe tenendum, indice vero alterae manus digito, iuxta funiculum impreſſo, placentam prope extremitatem funiculi eſſe perterebrandam. Hic me obſervatorem, obſerves, peto. Operationem hanc, ſcriptores quidem in operibus ſuis per figuras delineatam prae ceteris commendarunt, & ubivis uſu receptam fuiſſe certo conſtat, & ego quoque hanc in lectionibus meis, omnibus ſaepe iniunxi; verum per detectum hunc novum muſculum, & per obſervationes impraeſentiarum deſcriptas, melius informatus, operationem hanc non aeque ſaluti promovendae accommodatiſſimam eſſe, experior, nec dubito, quin me ſuaſorem, auſcultabunt omnes, nec ſine anteceſſo examine, generali conſenſu approbationis operationem hanc laudibus evehent, praeſertim, ſi argumenta mea probe penſitaverint, imprudentemque illam in procedendo praecipitantiam, removendam, cuperent.

Inſuper etiam per obſervationes edoctus ſum, indicem digitum non quamcunque placentae uterinæ molem una cum tunicis ſuis levi opera perterebrare poſſe, tum quod placentae unius compages, alteram duritie longe ſuperet, tum, quod manus, & inprimis digiti obſtetricum in expellendis infantibus (quod ſi difficiles partus fuerint,) impotentes reddantur, tactuſque non nihil obſtupeſcat quando de novo in amolienda placenta nervos omnes intendant; hoc non parvi faciendum erit, ſed placentae applicatae ſeparatio tempori potius committenda, & puer-

pera lecto reponenda foret, ut itaque omnes nunc adhortatos velim, ne precarie nimis, operationem hanc ceu accuratiſſimam praedicent.

Porro, ſicco in tract. mea præterire pede, nefas duco, nempe, enixionem, duplicem depulſionem inſequi; depulſionem partus, & poſt hanc, ſecundinarum vel placentae, & unicuique in ſecretione diverſos inſervire miniſtros emiſſarios; depulſioni namque primae, vel partus opem praeſtare, non ſolum omnes fibras uteri motrices, numero plures, & diverſimode circumrotantes, facilioremque partui depulſionem undiquaque promoventes, ſed etiam muſculos abdominis: ſecundae vero, haec eſt, placentae expulſioni novum hunc muſculum deſtinatum eſſe. Falſum ergo, quando duplicem hanc depulſionem, ad diverſos effectus producendos, deſtinatam, eodem temporis puncto inſequi debere, iactitant. Plurimum, ſecundum naturae curſum, partus in depulſione primas, placenta ſecundas partes tenet; non raro etiam placentae moles maturior exiſtens, ante foetus partum expellitur, quem eventum non adeo ſalutarem pronuncio; quando enim hoc rerum ſtatu partus illico non inſequitur, mortuum ſaepius expelli conſpicimus: præ ceteris neceſſarium iudico, funiculum umbilicalem, ſi in ſeparanda placentæ mole occupamur, nulla attractione (uti commendavi) repetitis vicibus eſſe commovendum, alias enim placentam & fundum uteri ſimul extraheremus; hunc adfectum obſervantibus nobis, nec illico uterum in ordinarium ſitum reducentibus; uterus intumeſcet, ut dein reduci non poterit; & ſic puerperas, miſeras has, brevi horarum ſpatio, denatas, videbis. Sollicita ergo cura, in proceſſu hoc, opus eſſe, publice declamo.

Mali huius indoles nonnunquam ſoli validiſſimo conatui parturientis in expellendo puerperii ſanguinem natales ſuos debet, licet nulla attractione funiculum agitaverimus. Propria obſervatione expertus loquor, qui non una ſolum vice adfectui huic praeſens adfui; ſed etiam a malo feliciter liberari poſſe, dum modo illico ſubitaneam operam praeſtemus, obſervavi. Ante L. annos, cum nemo in informanda arte obſtetricia, hic Profeſſoris munus ſubibat, ſymptomata haec frequentiora, ac nunc quidem, erant, nec ullam mali huius naturae rationem ſufficientem dare poterant. Cum me vocabant, fruſtum aliquot carnoſum parienti ex corpore propendere, referebant, quod alii per *molam*

Digitized by Google

Iam perperam definiebant; alii plane monſtrum pronunciabant. Tum temporis bis una die vocatus, malum hoc deploravi; poſt lectiones autem publice inſtitutas longo annorum ſerie occultum fuiſſe, unico haud ita pridem renato caſu excepto, fateor.

Antequam filum abrumpam, his ſingularem adhuc obſervationem ſubjungere luber. Inſolita erunt, quae per demonſtrata de putrefactione ſecundinarum imaginaria poſt prolem remanſarum, & de infectione uteri in medium protuli. Huic adſerto contradicens, defendebam; ſecundinas non uteri ſed tantum partus eſſe partem, & experientia magiſtra evinci poſſe, ſemper expelli, non obſtante, an maturo an immaturo tempore expellantur; & ex his concludebam, quod, quo minus infans mortuus vel per anni ſpatium in gravidis ſine ulla putredine remaneat; eo magis ſecundinae ſine ulla uteri infectione remanere poſſint. Contra aſſertum hoc ſequentem in modum ratiocinabantur; num non infantes in utero materno mortui, putredine corrumperentur? Reſpondi; quod corrumperentur, cum nonnulla circa Obiectionem hanc obſervaverim, quæ *in Dec. IV.* Deo providente ex profeſſo pertractare animus haeret, obſervationum mearum prototypa per duos ſupra LX. annos a me collecta ſimul deſcriptutus.

Hæc ſunt, *L. A*, quæ *tibi* communicanda duxi, humaniſſime rogans, in meliorem interpreteris partem; de omnibus quidem Latino idiomate provulgatis obſervationibus *Te* certiorem reddidiſſem, ſcias, niſi circulos meos, uti dixi, opus hoc inſigne turbare videretur. Abunde iam rationes praelectionum mearum percepiſti, & poſt partum enixum, principem in rite expellendis ſecundinis, curam eſſe, me obſervatorem & demonſtratorem comperiſti; imo, me quoque profeſſum eſſe, ſeparationem placentae nimium adſtrictæ, tempori potius committendam, quam vitae periculo per fruſta & partes eſſe eradicandam, operationemque hanc, cum plurimum vi peragatur, repudiandam fore, fateberis; verum enimvero, quod ſi partus in extremis hæſerit, & in aggregato cruore, placenta aliquantum avulſa, aliquantum etiam adhuc adſtricta, expulſus ſit, tum (*cum ex duobus malis minus eligendum*,) me dixiſſe etiam, in caſu neceſſitatis ſummæ aliquid permiſſum eſſe, quod alia circumſtantiarum facie rejiceretur, libere pronunciabis.

Quioptarem, ut haec obſtetrices, parturientes in expulſione adjuvantes, animis ſuis firmius imprimerent; ſane, ſaniore animi con-

Digitized by Google

ſcientia poſt operationem ita inſtitutam, domum recedere, ſeque in expellendis ſecundinis & placenta nullo violento & imprudenti conamine, occupatas, fuiſſe, licet omnes relati adfectus, imo ipſa mors inſequeretur, conviċtiſſimae & innocentiſſimae iure eſſe poſſent.

Cape ergo, *L. A.* lectiones meas, quorum teſtes *Inſpectores Collegii Medici*, his ſemper præſentes auditores in arenam produco, & iudicia illa malevolorum, non niſi ex curta cerebri ſuppellectile ſparſa, ſumma me patientis animi moerore, concoquiſſe, certo certius ſcias. Hanc inſuper ingrati aevi noſtri mercedem omnibus pro fideli informatione remanere tuo exemplo ipſemet comprobabis.

Vela igitur contrahens, labores meos DEUS ſummus in cœlis benedictione ſua ulterius ratos habeat, precor, & caſus hos ex imprudenti placentæ annixae depulſione enatos, benigniſſime avertat, animitus voveo, quo revelationem abſconditi huius myſterii unicae gratiae divinae acceptam feramus, ex in prædicandorum divinorum benefactorum cumulo non tacita, ſed alta & hilari voce, gratiſſimi VENITE! ET VIDETE! exclamemus.

Ceterum, *Te*, *L. A.* obſecro, ne *tibi* vane imagineris, me Tract. hanc impræſentiarum explicatam, ardui momenti, cui vita, ſaluſve publica innititur, publico propterea revelare, ut me per obſervationes meas, myſterii huius interpretem, temeraria iactantia clamitem: ſed antequam publico examini exhiberem, iudicii lance accurate penſitavi, & propoſitum meum, in incrementum totius reipublicae proponendum eſſe, Celeberr. Profeſſ. Doctores, Chirurgi, obſtetricum magiſtri, aliive ingenio & iudicio perſpicaciſſimi iudicarunt, qui multis precibus contenderunt, ne obſervationes has ſepultas paterer, ſed univerſo orbi patefacerem. En! non detrectavi, ſed, quæ mihi innotuerunt, in Tract. mea lubens. DIXI.

E X P L I C A T I O

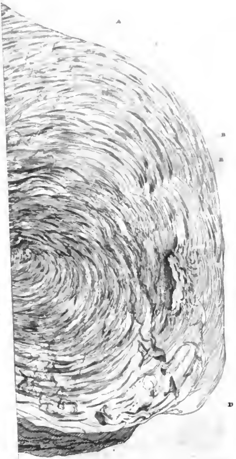
F I G V R Æ.

A. Fundus uteri, puerperæ cuiuſdam, inverſus.
B. B. Muſculus internus, depulſioni placentae uterinae inſerviens, & ex fibris circularibus conſtans.
C. Conus prominens interni, & inverſi fundi uteri modo dicti.
D. Fibræ circulares ſubtiliſſimae.

262151

Digitized by Google

/b

Digitized by Google

Digitized by Google